ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2020/1512

ze dne 13. října 2020

o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 148 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ([1]),

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([2]),

po konzultaci s Výborem regionů,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost ([3]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Členské státy a Unie mají pracovat na rozvoji koordinované strategie zaměstnanosti, a zejména na podpoře kvalifikace, vzdělání a přizpůsobivosti pracovníků a na zaměření trhů práce na budoucnost a jejich schopnosti reagovat na hospodářské změny, aby dosáhly cílů plné zaměstnanosti a společenského pokroku, vyváženého růstu a vysokého stupně ochrany a zlepšování kvality životního prostředí stanovených v článku 3 Smlouvy o Evropské unii. Členské státy mají považovat podporu zaměstnanosti za záležitost společného zájmu a koordinovat své odpovídající činnosti v rámci Rady s přihlédnutím k vnitrostátním zvyklostem, které se týkají odpovědnosti sociálních partnerů.

(2) Unie má bojovat proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporovat sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, solidaritu mezi generacemi a ochranu práv dětí. Při vymezování a provádění svých politik a činností má Unie přihlížet k požadavkům spojeným s podporou vysoké úrovně zaměstnanosti, zárukou přiměřené sociální ochrany, bojem proti chudobě a sociálnímu vyloučení, vysokou úrovní vzdělávání a odborné přípravy a ochranou lidského zdraví, jak je stanoveno v článku 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“).

(3) Unie v souladu se Smlouvou o fungování EU vytvořila a provádí nástroje pro koordinaci politik zaměřené na hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti. V rámci těchto nástrojů tvoří tyto hlavní směry politik zaměstnanosti členských států (dále jen „hlavní směry“) stanovené v příloze tohoto rozhodnutí spolu s hlavními směry hospodářských politik členských států a Unie stanovenými v doporučení Rady (EU) 2015/1184 ([4]) integrované hlavní směry. Jejich cílem je poskytnout vodítka pro provádění politik v členských státech a v Unii a zároveň odrážet vzájemnou provázanost mezi členskými státy. Výsledný soubor koordinovaných evropských a vnitrostátních politik a reforem má poskytnout vhodnou celkovou kombinaci udržitelné hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti, která by měla přinést pozitivní vedlejší dopady.

([1]) Stanovisko ze dne 10. července 2020 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku)..
([2]) Úř. věst. C 232, 14.7.2020, s. 18.
([3]) Stanovisko ze dne 18. září 2020 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).
([4]) Doporučení Rady (EU) 2015/1184 ze dne 14. července 2015 o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Evropské unie (Úř. věst. L 192, 18.7.2015, s. 27).

(4) Hlavní směry jsou v souladu s Paktem o stabilitě a růstu, stávajícími právními předpisy Unie a různými iniciativami Unie, včetně doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 ([5]) („záruky pro mladé lidi“), doporučení Rady ze dne 15. února 2016 ([6]), doporučení Rady ze dne 19. prosince 2016 ([7]), doporučení Rady ze dne 15. března 2018 ([8]), doporučení Rady ze dne 22. května 2018 ([9]), doporučení Rady ze dne 22. května 2019 ([10]), doporučení Rady ze dne 8. listopadu 2019 ([11]) a doporučení Rady ze dne 10. března 2014 ([12]).

(5) Evropský semestr kombinuje různé nástroje v souhrnném rámci pro integrovanou mnohostrannou koordinaci a dohled nad hospodářskými politikami a politikami zaměstnanosti. Při sledování cíle environmentální udržitelnosti, produktivity, spravedlnosti a stability začleňuje Evropský semestr zásady evropského pilíře sociálních práv, včetně intenzivního zapojení sociálních partnerů, občanské společnosti a dalších zúčastněných stran. Podporuje plnění cílů udržitelného rozvoje. Politiky zaměstnanosti a hospodářské politiky Unie a členských států by měly jít ruku v ruce s přechodem Evropy na klimaticky neutrální, environmentálně udržitelnou a digitální ekonomiku a zlepšovat konkurenceschopnost, podporovat inovace, prosazovat sociální spravedlnost a rovné příležitosti, jakož i řešit nerovnosti a regionální rozdíly.

(6) Změna klimatu a výzvy v oblasti životního prostředí, globalizace, digitalizace a demografické změny přemění evropské ekonomiky a společnosti. Unie a její členské státy by měly spolupracovat na účinném řešení těchto strukturálních faktorů a podle potřeby přizpůsobit stávající systémy, a to s ohledem na úzkou provázanost ekonomik a trhů práce členských států a souvisejících politik. To vyžaduje koordinovaná, ambiciózní a účinná politická opatření jak na úrovni Unie, tak na vnitrostátní úrovni, jež budou v souladu se SFEU a s ustanoveními Unie, která se týkají správy ekonomických záležitostí. Tato politická opatření by měla zahrnovat podporu udržitelných investic, obnovený závazek provádět v náležité posloupnosti strukturální reformy, které zlepšují produktivitu, hospodářský růst, sociální a územní soudržnost, vzestupnou konvergenci, odolnost a naplňování fiskální odpovědnosti. Měla by kombinovat opatření na straně nabídky a poptávky, a to s přihlédnutím k jejich dopadu na životní prostředí, zaměstnanost a sociální situaci.

(7) Evropský parlament, Rada a Komise vyhlásily evropský pilíř sociálních práv ([13])(dále jen „pilíř“). Pilíř tvoří dvacet zásad a práv na podporu dobře fungujících a spravedlivých trhů práce a systémů sociálního zabezpečení, které jsou rozděleny do tří kategorií: rovné příležitosti a přístup na trh práce, spravedlivé pracovní podmínky a sociální ochrana a začleňování. Tyto zásady a práva udávají směr strategii Unie a zajišťují, aby přechod ke klimatické neutralitě a udržitelnosti životního prostředí, digitální transformace a demografické změny byly sociálně vyvážené a spravedlivé. Pilíř představuje referenční rámec pro monitorování výsledků členských států v oblasti zaměstnanosti a v sociální oblasti, pro podporu reforem na státní, regionální a místní úrovni a pro sladění „sociálního aspektu“ a „aspektu trhu“ v současné moderní ekonomice, mimo jiné prosazováním sociální ekonomiky.

(8) Reformy trhu práce, včetně vnitrostátních mechanismů stanovování mezd, by se měly řídit vnitrostátní praxí v oblasti sociálního dialogu a poskytnout potřebný prostor pro široké posouzení socioekonomických otázek, včetně zlepšení udržitelnosti, konkurenceschopnosti, inovací, vytváření pracovních míst, politiky celoživotního učení a odborné přípravy, pracovních podmínek, vzdělávání a dovedností, veřejného zdraví a začleňování a reálných příjmů.

(9) Členské státy a Unie by měly zajistit, aby byly dopady krize COVID-19 na sociální a ekonomickou oblast a na oblast zaměstnanosti zmírněny a aby uvedené transformace byly vyvážené a sociálně spravedlivé a podpořily úsilí o oživení a vytvoření inkluzivní a odolné společnosti, v níž jsou občané chráněni, jsou schopni předjímat a zvládat změny a mohou se aktivně podílet na životě společnosti a na fungování ekonomiky. Je třeba řešit diskriminaci ve všech

([5]) Doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi (Úř. věst. C 120, 26.4.2013, s. 1).
([6]) Doporučení Rady ze dne 15. února 2016 o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce (Úř. věst. C 67, 20.2.2016, s. 1).
([7]) Doporučení Rady ze dne 19. prosince 2016 o cestách prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé (Úř. věst. C 484, 24.12.2016, s. 1).
([8]) Doporučení Rady ze dne 15. března 2018 o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu (Úř. věst. C 153, 2.5.2018, s. 1).
([9]) Doporučení Rady ze dne 22. května 2018 o klíčových kompetencích pro celoživotní učení (Úř. věst. C 189, 4.6.2018, s. 1).
([10]) Doporučení Rady ze dne 22. května 2019 o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče (Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 4).
([11]) Doporučení Rady ze dne 8. listopadu 2019 o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně (Úř. věst. C 387, 15.11.2019, s. 1).
([12]) Doporučení Rady ze dne 10. března 2014 k rámci kvality stáží (Úř. věst. C 88, 27.3.2014, s. 1).
([13]) Interinstitucionální vyhlášení evropského pilíře sociálních práv (Úř. věst. C 428, 13.12.2017, s. 10).

jejích formách. Dále je třeba zajistit přístup a příležitosti pro všechny a snížit chudobu a sociální vyloučení, mimo jiné u dětí, a to zejména zajištěním účinného fungování trhů práce a systémů sociální ochrany a odstraněním překážek omezujících účast na vzdělávání a odborné přípravě a na trhu práce, rovněž prostřednictvím investic do předškolního vzdělávání a péče a do digitálních dovedností. Včasný a rovný přístup k finančně dostupným službám dlouhodobé péče a zdravotní péče, včetně prevence a podpory zdravotní péče, jsou obzvláště důležité s ohledem na krizi COVID-19 a v kontextu stárnoucí společnosti. Ve větším rozsahu by měl být využíván potenciál zdravotně postižených osob přispívat k hospodářskému růstu a sociálnímu rozvoji. Na pracovních místech v Unii se objevují nové hospodářské a obchodní modely a také se mění pracovněprávní vztahy. Členské státy by měly zajistit, aby pracovněprávní vztahy vyplývající z nových forem práce zachovávaly a posilovaly sociální model Evropy.

(10) Integrované hlavní směry by měly být základem pro doporučení pro jednotlivé země, která může Rada členským státům podat. Členské státy by měly plně využívat Evropský sociální fond plus a další fondy Unie, včetně Fondu pro spravedlivou transformaci a Programu InvestEU, s cílem podpořit zaměstnanost, sociální investice, sociální začlenění, přístupnost, příležitosti pro prohlubování dovedností a změnu kvalifikace pracovních sil, celoživotní učení a vysoce kvalitní vzdělávání a odbornou přípravu pro všechny, včetně digitální gramotnosti a dovedností. I když jsou integrované hlavní směry určeny členským státům a Unii, měly by se provádět ve spolupráci se všemi státními, regionálními a místními orgány, do níž by se měly intenzivně zapojovat parlamenty, jakož i sociální partneři a zástupci občanské společnosti.

(11) Výbor pro zaměstnanost a Výbor pro sociální ochranu by měly v souladu se svými příslušnými mandáty vyplývajícími ze Smlouvy sledovat provádění příslušných politik s ohledem na hlavní směry politik zaměstnanosti. Uvedené výbory a další přípravné orgány Rady zapojené do koordinace hospodářských a sociálních politik by měly úzce spolupracovat. Politický dialog mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí, zejména pokud jde o hlavní směry politik zaměstnanosti členských států, by měl být zachován.

(12) Byl konzultován Výbor pro sociální ochranu,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Hlavní směry politik zaměstnanosti členských států (dále jen „hlavní směry“) se přijímají ve znění uvedeném v příloze. Tyto hlavní směry jsou součástí integrovaných hlavních směrů.

Článek 2

Členské státy zohlední hlavní směry ve svých politikách zaměstnanosti a v programech reforem, které jsou předmětem zpráv v souladu s čl. 148 odst. 3 Smlouvy o fungování EU.

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

V Lucemburku dne 13. října 2020.

Za Radu
předseda
M. ROTH

PŘÍLOHA

Hlavní směr 5: Podpora poptávky po pracovní síle

Členské státy by měly aktivně podporovat udržitelné sociálně tržní hospodářství a usnadňovat a podporovat investice do vytváření kvalitních pracovních míst. Za tímto účelem by měly omezit překážky, s nimiž se podniky setkávají při najímání pracovníků, podporovat odpovědné podnikání a skutečnou samostatnou výdělečnou činnost, a zejména podporovat vytváření a růst mikropodniků a malých a středních podniků, mimo jiné prostřednictvím přístupu k financování. Členské státy by měly aktivně podporovat rozvoj sociální ekonomiky, podněcovat sociální inovace a sociální podniky a povzbuzovat takové inovativní formy práce, které vytvářejí kvalitní pracovní příležitosti a sociální přínos na místní úrovni.

S ohledem na závažné ekonomické a sociální důsledky způsobené pandemií COVID-19 by měly být k dispozici dobře koncipované režimy zkrácené pracovní doby a obdobná opatření s cílem zachovat zaměstnanost, omezit ztráty pracovních míst a zabránit dlouhodobým nepříznivým dopadům na hospodářství, podniky a lidský kapitál. V zájmu podpory vytváření pracovních míst během oživení by měly být zváženy kvalitně koncipované pobídky k zaměstnávání a rekvalifikační opatření.

Zdanění by se mělo přesunout z práce na jiné zdroje, které více podporují zaměstnanost a inkluzivní růst a jsou v souladu s cíli v oblasti klimatu a životního prostředí, při zohlednění přerozdělovacího účinku daňového systému, a přitom ochraňovat příjmy pro přiměřenou sociální ochranu a výdaje na podporu růstu.

Členské státy, včetně těch, které zavedly vnitrostátní mechanismy pro stanovení zákonných minimálních mezd, by měly zajistit účinné zapojení sociálních partnerů, a to transparentním a předvídatelným způsobem, který umožní přiměřenou schopnost mezd reagovat na vývoj produktivity a zajistí spravedlivé mzdy umožňující důstojnou životní úroveň, přičemž s ohledem na vzestupnou konvergenci by měla být současně věnována zvláštní pozornost skupinám s nižšími a středními příjmy. Mechanismy stanovování mezd by měly zohledňovat hospodářskou výkonnost napříč regiony a odvětvími. Členské státy by měly podporovat sociální dialog a kolektivní vyjednávání za účelem stanovení mezd. Při respektování vnitrostátních postupů a samostatnosti sociálních partnerů by členské státy a sociální partneři měli zajistit, aby všichni pracovníci měli přiměřené a spravedlivé mzdy díky tomu, že budou moci přímo nebo nepřímo využívat kolektivních smluv nebo přiměřených zákonných minimálních mezd, a to s ohledem na jejich dopad na konkurenceschopnost, vytváření pracovních míst a chudobu pracujících.

Hlavní směr 6: Zlepšení nabídky práce a přístupu k zaměstnání, dovednostem a kompetencím

Členské státy by měly v souvislosti s technologickou a environmentální transformací a demografickými změnami prosazovat udržitelnost, produktivitu, zaměstnatelnost a lidský kapitál a zároveň podporovat obyvatele v tom, aby po celou dobu života získávali příslušné znalosti, dovednosti a kompetence, a reagovat na současné a budoucí potřeby trhu práce. Členské státy by rovněž měly přizpůsobit své systémy vzdělávání a odborné přípravy a investovat do nich tak, aby tyto systémy poskytovaly vysoce kvalitní a inkluzivní vzdělávání, včetně odborného vzdělávání a přípravy, a přístup k digitálnímu učení. Členské státy by měly společně se sociálními partnery, poskytovateli vzdělávání a odborné přípravy, podniky a dalšími zúčastněnými stranami pracovat na řešení strukturálních nedostatků v systémech vzdělávání a odborné přípravy a zlepšovat kvalitu těchto systémů a jejich relevantnost pro trh práce, rovněž s ohledem na umožnění environmentální a digitální transformace. Zvláštní pozornost je třeba věnovat výzvám pro učitelské povolání, mimo jiné i investováním do digitálních kompetencí učitelů. Systémy vzdělávání a odborné přípravy by měly všechny účastníky vzdělávání vybavit klíčovými kompetencemi včetně základních a digitálních dovedností, jakož i průřezových kompetencí s cílem vytvořit předpoklady pro adaptabilitu a odolnost v průběhu celého života. Členské státy by se měly snažit posílit předpisy týkající se individuálních nároků v oblasti odborné přípravy a zajistit jejich převoditelnost během profesních přechodů, a to případně i prostřednictvím individuálních vzdělávacích účtů. Měly by každému umožnit předvídat potřeby trhu práce a lépe se jim přizpůsobit, zejména prostřednictvím průběžné rekvalifikace a prohlubování dovedností a poskytování integrovaného vedení a poradenství, s cílem podpořit vyváženou a spravedlivou transformaci pro všechny, posílit sociální výsledky, řešit nedostatek pracovních sil, zlepšit celkovou odolnost hospodářství vůči otřesům a usnadnit nezbytné úpravy po skončení krize COVID-19.

Členské státy by měly podporovat rovné příležitosti pro všechny tím, že budou řešit nerovnosti v systémech vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné zajištěním přístupu ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání. Měly by celkově zvyšovat úrovně vzdělání, snížit počet mladých lidí předčasně odcházejících ze vzdělávání, zlepšit přístup k odbornému vzdělávání a přípravě a k terciárnímu vzdělávání, jakož i míru jejich dokončení, a zvýšit účast dospělých v dalším vzdělávání, zejména účastníků vzdělávání ze znevýhodněných prostředí a osob s nejnižší kvalifikací. S přihlédnutím k novým požadavkům digitálních, zelených a stárnoucích společností by členské státy měly ve svých systémech odborného vzdělávání a přípravy posílit učení se prací, mimo jiné prostřednictvím kvalitní, účinné učňovské přípravy, a zvýšit počet absolventů v oblasti

přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky jak na úrovni odborného vzdělávání a přípravy, tak na úrovni terciárního vzdělávání, a zejména žen. Kromě toho by členské státy měly: zvýšit relevanci terciárního vzdělávání a případně výzkumu pro potřeby trhu práce, zlepšit monitorování a předvídání dovedností, zajistit větší zviditelnění dovedností a srovnatelnost kvalifikací, včetně kvalifikací získaných v zahraničí, a rozšířit příležitosti pro uznávání a validaci dovedností a kompetencí získaných mimo rámec formálního vzdělávání a odborné přípravy. Měly by zlepšit a zvýšit nabídku a využívání pružného dalšího odborného vzdělávání a přípravy. Členské státy by rovněž měly podporovat dospělé osoby s nízkou úrovní dovedností, aby zachovaly nebo rozvíjely jejich dlouhodobou zaměstnatelnost tím, že zlepší přístup ke kvalitním vzdělávacím příležitostem a jejich využívání, a to zavedením cest prohlubování dovedností, včetně posuzování dovedností, nabídky vzdělávání a odborné přípravy, jež bude odpovídat příležitostem na trhu práce, a validace a uznávání získaných dovedností.

Členské státy by měly poskytovat nezaměstnaným a neaktivním osobám účinnou, včasnou, koordinovanou a individuálně uzpůsobenou pomoc na základě podpory při hledání zaměstnání, odborné přípravy, rekvalifikace a přístupu k jiným podpůrným službám, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována zranitelným skupinám a osobám, kterých se ekologická a digitální transformace obzvláště dotýká nebo které jsou obzvláště zasaženy krizí COVID-19. Komplexní strategie, které zahrnují hloubkové individuální posouzení nezaměstnaných osob, by měly být uplatňovány co nejdříve, nejpozději však po 18 měsících nezaměstnanosti, s cílem výrazně snížit dlouhodobou a strukturální nezaměstnanost a předcházet jí. Je třeba i nadále řešit nezaměstnanost mladých lidí a otázku mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, a to prostřednictvím prevence předčasných odchodů ze vzdělávání a strukturálním zlepšením přechodu ze vzdělávání do zaměstnání, mimo jiné prostřednictvím plného provedení záruk pro mladé lidi.

Členské státy by měly usilovat o odstranění překážek a demotivujících prvků ve vztahu k účasti na trhu práce a zajistit pobídky v tomto směru, zejména pro osoby s nízkým příjmem, druhé výdělečně činné osoby a pro ty, kdo jsou trhu práce nejvíce vzdáleni. Členské státy by měly podporovat uzpůsobené pracovní prostředí pro osoby se zdravotním postižením, mimo jiné prostřednictvím cílené finanční podpory a služeb, které jim umožní účast na trhu práce a ve společnosti.

Je třeba řešit rozdíly v zaměstnanosti a odměňování žen a mužů. Členské státy by měly zajistit rovnost žen a mužů a zvýšit účast žen na trhu práce, mimo jiné zajištěním rovných příležitostí a kariérního postupu a odstraněním překážek bránících tomu, aby ženy zaujímaly vedoucí pozice na všech úrovních rozhodování. Měla by být zajištěna stejná odměna mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci, jakož i transparentnost odměňování. Mělo by se podporovat sladění pracovního, rodinného a soukromého života žen i mužů, zejména prostřednictvím přístupu k dlouhodobé péči a službám předškolního vzdělávání a péče, jež jsou finančně dostupné a kvalitní. Členské státy by měly zajistit, aby rodiče a další osoby s pečovatelskými povinnostmi mohli využívat vhodného pracovního volna z rodinných důvodů a pružných forem uspořádání práce, aby se dosáhlo vyvážení pracovního, rodinného a soukromého života a podpořilo vyvážené využívání těchto nároků mezi ženami a muži.

Hlavní směr 7: Zlepšení fungování trhů práce a zvýšení účinnosti sociálního dialogu

Členské státy by měly společně se sociálními partnery vytvářet spravedlivé, transparentní a předvídatelné pracovní podmínky, aby využily dynamické a produktivní pracovní síly a nových pracovních a podnikatelských modelů, přičemž by měly zajistit rovnováhu práv a povinností. Měly by omezit segmentaci uvnitř trhů práce a předcházet jí, bojovat proti nehlášené práci a zdánlivé samostatné výdělečné činnosti a podporovat přechod na formy pracovního poměru na dobu neurčitou. Pravidla pracovněprávní ochrany, pracovní právo a instituty by měly jak vytvořit vhodné prostředí pro nábor pracovníků, tak i zajistit nezbytnou flexibilitu pro zaměstnavatele, aby se mohli rychle přizpůsobovat změnám hospodářské situace, a zároveň chránit pracovní práva a zajistit sociální ochranu, odpovídající úroveň zabezpečení a zdravé, bezpečné a dobře uzpůsobené pracovní prostředí pro pracovníky, a to i s ohledem na rizika spojená s krizí COVID-19. Podpora využívání pružných forem uspořádání práce, jako je například práce na dálku, je důležitá pro zachování pracovních míst a výroby v kontextu krize COVID-19. Mělo by se zamezit pracovněprávním vztahům vedoucím k nejistým pracovním podmínkám, mimo jiné v případě pracovníků platforem a tím, že bude potíráno zneužívání atypických pracovních smluv. Měl by být zajištěn přístup k účinnému, nestrannému řešení sporů a v případě neoprávněného propuštění právo na nápravu, včetně přiměřené kompenzace.

Politiky by měly zlepšit a podpořit účast na trhu práce, soulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce a přechody mezi zaměstnáními, a to i ve znevýhodněných regionech. Členské státy by měly účinně aktivovat osoby, které se mohou účastnit trhu práce. Členské státy by měly posílit účinnost aktivních politik na trhu práce zlepšením jejich zaměření, dosahu, pokrytí a jejich lepším propojením se sociálními službami a s podporou příjmu pro nezaměstnané osoby při hledání práce, a to na

základě práv a povinností těchto osob. Členské státy by měly usilovat o účinnější a účelnější veřejné služby zaměstnanosti tím, že zajistí včasné a individuálně uzpůsobené služby na podporu uchazečů o zaměstnání, podpoří současné a budoucí potřeby trhu práce a zavedou systémy řízení podle výkonnosti.

Členské státy by měly nezaměstnaným poskytovat přiměřenou podporu v nezaměstnanosti po přiměřenou dobu v souladu s jejich příspěvky a vnitrostátními pravidly způsobilosti. Za účelem zmírnění dopadů krize COVID-19 by se mělo zvážit dočasné snížení požadavků na způsobilost a prodloužení doby vyplácení dávek, nicméně dávky v nezaměstnanosti by neměly odrazovat od rychlého návratu do zaměstnání a měly by být doplněny aktivními politikami na trhu práce.

Měla by být náležitě podporována mobilita studujících a pracovníků s cílem zlepšit dovednosti, zvýšit zaměstnatelnost a využít plného potenciálu evropského trhu práce a zároveň zajistit spravedlivé podmínky pro všechny, kdo vykonávají přeshraniční činnost, a posílit správní spolupráci mezi vnitrostátními správními orgány, pokud jde o mobilní pracovníky, s využitím pomoci nově zřízeného Evropského orgánu pro pracovní záležitosti. V případech dočasného uzavření hranic v důsledku pandemie COVID-19 by měla být, s výhradou důvodů týkajících se veřejného zdraví, podporována mobilita pracovníků v kritických povoláních a přeshraničních, sezónních a vyslaných pracovníků. Měly by být odstraněny překážky mobility ve vzdělávání a odborné přípravě, v zaměstnaneckých a osobních penzijních pojištěních a při uznávání kvalifikací, přičemž uznávání kvalifikací by mělo být zjednodušeno. Členské státy by měly přijmout opatření k zajištění toho, aby správní postupy nepředstavovaly zbytečnou překážku bránící pracovníkům z jiných členských států v přístupu k zaměstnání, včetně přeshraničních pracovníků. Členské státy by rovněž měly předcházet zneužívání stávajících pravidel a řešit základní příčiny „odlivu mozků“ z určitých regionů, a to i prostřednictvím vhodných opatření zaměřených na regionální rozvoj.

Na základě stávajících vnitrostátních postupů a s cílem dosáhnout účinnějšího sociálního dialogu a lepších sociálně-ekonomických výsledků by členské státy měly zajistit včasné a smysluplné zapojení sociálních partnerů do koncipování a provádění reforem a politik v oblasti zaměstnanosti, sociálních a případně hospodářských reforem a politik, mimo jiné i podporou pro zvýšení kapacity sociálních partnerů. Členské státy by měly podporovat sociální dialog a kolektivní vyjednávání. Sociální partneři by měli být podporováni ve sjednávání a uzavírání kolektivních smluv v záležitostech, které se jich týkají, přičemž je třeba respektovat jejich samostatnost a právo na kolektivní akce.

V příslušných případech by členské státy na základě stávajících vnitrostátních postupů měly přihlížet ke zkušenostem příslušných organizací občanské společnosti v oblasti zaměstnanosti a sociálních otázek.

Hlavní směr 8: Prosazování rovných příležitostí pro všechny, podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě

Členské státy by měly podporovat inkluzivní trhy práce, které jsou otevřené všem, zavedením účinných opatření pro boj proti všem formám diskriminace a na podporu rovných příležitostí pro všechny, a zejména pro skupiny, které jsou na trhu práce zastoupeny nedostatečně, s řádným zřetelem k regionálnímu a územnímu rozměru. Měly by zajistit rovné zacházení, pokud jde o zaměstnání, sociální ochranu, zdravotní a dlouhodobou péči, vzdělávání a přístup ke zboží a službám bez ohledu na pohlaví, rasový nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci.

Členské státy by měly modernizovat systémy sociální ochrany, aby poskytovaly odpovídající, účinnou, účelnou a udržitelnou sociální ochranu pro všechny a ve všech fázích života a přitom podporovaly sociální začlenění a vzestupnou sociální mobilitu, motivovaly k účasti na trhu práce, podporovaly sociální investice, bojovaly proti chudobě a řešily nerovnosti, mimo jiné vytvořením systémů daní a dávek a posuzováním dopadů politik na distribuci příjmů. Účinnost systémů sociální ochrany se zlepší, pokud budou univerzální přístupy doplněny o přístupy selektivní. Modernizace systémů sociální ochrany by se měla rovněž zaměřit na zlepšení jejich odolnosti vůči mnohostranným výzvám, jako jsou například výzvy spojené s rozšířením onemocnění COVID-19.

Členské státy by měly rozvíjet a integrovat tři prvky aktivního začleňování: přiměřenou podporu příjmu, inkluzivní trhy práce a přístup ke kvalitním podpůrným službám, s cílem vyhovět individuálním potřebám. Systémy sociální ochrany by měly zajistit přiměřené dávky poskytující minimální příjem každému, kdo nemá dostatečné prostředky, a podporovat sociální začlenění tím, že budou obyvatele podněcovat k aktivní účasti na trhu práce a ve společnosti, rovněž prostřednictvím cíleného poskytování sociálních služeb.

Nezbytným předpokladem pro zajištění rovných příležitostí je nabídka cenově dostupných, přístupných a kvalitních služeb, jako jsou předškolní vzdělávání a péče, mimoškolní péče, vzdělávání, odborná příprava, bydlení, zdravotní služby a dlouhodobá péče. Zvláštní pozornost je třeba věnovat boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení, včetně chudoby pracujících a dětské chudoby, mimo jiné i v souvislosti s dopady krize COVID-19. Členské státy by měly zajistit, aby měl každý, děti nevyjímaje, přístup k základním službám. Osobám, které to potřebují nebo které se nacházejí ve zranitelné situaci, by měly členské státy zajistit přístup k přiměřenému sociálnímu bydlení nebo pomoc v této oblasti a řešit energetickou chudobu. Ve vztahu k těmto službám by měly být zohledněny zvláštní potřeby osob se zdravotním postižením, mimo jiné pokud jde o přístupnost. Specificky by měla být řešena problematika bezdomovectví. Členské státy by měly zajistit včasný přístup k cenově dostupné preventivní a léčebné zdravotní a dlouhodobé péči dobré kvality a zároveň zabezpečit dlouhodobou udržitelnost.

V kontextu prodlužující se délky života a demografických změn by členské státy měly zabezpečit přiměřenost a udržitelnost důchodových systémů pro pracovníky i osoby samostatně výdělečně činné a zajistit pro ženy i muže rovné příležitosti nabývat důchodová práva, mimo jiné prostřednictvím doplňkových programů, které jim zajistí přiměřený příjem ve stáří. Důchodové reformy by měly být podporovány politikami zaměřenými na snížení rozdílů ve výši důchodů žen a mužů a opatřeními, která prodlouží pracovní život, jako je například zvyšování skutečného věku odchodu do důchodu, a měly by být zasazeny do rámce vytvořeného strategiemi aktivního stárnutí. Členské státy by měly zahájit konstruktivní dialog se sociálními partnery a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami a umožnit postupné zavádění reforem.